

Ferlinskolan
Rektor Furuskogs gata 2

682 33 Filipstad

Beslut

Tillsyn i Ferlinskolan
2010-06-09

Dnr 43-2009:3997

Skolbeslut för Grundskola

efter tillsyn av Ferlinskolan
i Filipstads kommun

Rektorerna vid Ferlinskolan

Rektor Furuskogs gata 2

682 33 Filipstad

Tillsyn i Ferlinskolan

Grundskola årskurserna 6 - 9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Ferlinskolan och Filipstads kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Vid tillsynen kan konstateras att flertalet av de påpekanden som Skolverket lyfte fram i sin inspektionsrapport år 2007 fortfarande är aktuella. De brister som kvarstår rör skolledningens ansvarstagande för den pedagogiska utvecklingen på skolan, uppföljning och utvärdering av elevernas individuella och samlade kunskapsresultat, elevernas inflytande över utbildningens utformning, skolans gemensamma värdegrund samt hur särskilt stöd till elever som har behov av det organiseras.

Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att påpekandena rörande elevernas inflytande över utbildningens utformning, skolans gemensamma värdegrund samt hur särskilt stöd till elever organiseras fortfarande är aktuella i så stor omfattning. Ett av skolans viktigaste uppdrag är att förmedla och hos eleverna förankra de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på. I detta ligger inbegripet att eleverna ska få möjligheter att ta initiativ och ansvar, att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten och skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Tillsynen visar att elevernas kunskapsresultat vid Ferlinskolan är låga, det genomsnittliga meritvärdet år 2009 var 195,7, att jämföra med riksgenomsnittet 209,6. Andel elever

som uppnått målen i samtliga ämnen år 2009 var 68 procent och andel behöriga till gymnasiet var 80 procent, att jämföras med riksgenomsnittet under år 2009 som låg på 77 respektive 89 procent. Det finns en betydande avvikelse mellan gruppen flickor och pojkar. Flickorna uppnår generellt sett högre resultat än pojkarna.

Det finns brister i skolans arbete med att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat. Dessa kommer bland annat till uttryck genom bristande medvetenhet om målen hos eleverna och i de individuella utvecklingsplanerna (IUP) med skriftliga omdömen som i stor utsträckning inte relaterar elevens kunskapsutveckling till de nationella målen. Skolan måste ta ett större ansvar för att pröva att undervisningsmetoderna och de stödjande insatserna är de rätta. Skolan uppger till exempel att man under år 2009 haft ovanligt många elever i särskild undervisningsgrupp vilket påverkat skolans resultat negativt. Det framkommer inte att det finns någon tydlig koppling mellan kvalitetsarbetet och elevernas måluppfyllelse i skolan. Kvalitetsredovisningen ger en begränsad redovisning av resultaten. Analysen och utvärderingen av dessa är också mycket begränsad.

Skolinspektionen har i tillsynen av Ferlinskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå mål att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- Rektorerna tar i sitt löpande arbete inte i tillräcklig grad ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande (Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Lärarna utvärderar inte elevernas kunskapsresultat utifrån kursplanernas mål (Lpo94, 2.7 Bedömning och betyg).
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte grundskoleförordningens krav (7 kap. 2§ grundskoleförordningen).
- Rektorerna tar inte ansvar för att skolans kunskapsresultat utvärderas regelbundet (2 kap. 6§ grundskoleförordningen, Lpo94, 2.8 Rektors ansvar).
- Lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning (4 kap. 2§ skollagen, Lpo94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Lärarna klargör inte målen i kursplanerna för eleverna (Lpo94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).

- Rektorerna och lärarna har inte höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga (Lpo94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer).
- Alla som arbetar på skolan arbetar inte för att relationerna mellan vuxna och elever och elever emellan bygger på respekt och ömsesidigt förtroende (Lpo94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper).
- Skolan saknar en plan mot kränkande behandling som uppfyller kraven (14a kap. skollagen, 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Rektorerna ser inte till att det på skolan bedrivs ett tillräckligt målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling (14a kap. skollagen).
- Eleverna erbjuds inte det garanterade antalet undervisningstimmar (2 kap. 19§ grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarna (2 kap. 9 och 13§§ grundskoleförordningen).
- Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte förordningens krav (5 kap. 1§ grundskoleförordningen).
- Särskilt stöd som svarar mot författningarnas krav ges inte till elever som har svårigheter i skolarbetet (5 kap. grundskoleförordningen).
- Studiehandledning på modersmålet ges inte till elever som har behov av det (5 kap. 2-3§§ grundskoleförordningen).
- Skolans rektorer fattar inte beslut enligt bestämmelserna (5 kap. grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Rektorerna och Filipstads kommun har ansvar för att Ferlinskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Filipstads kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorerna och Filipstads kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

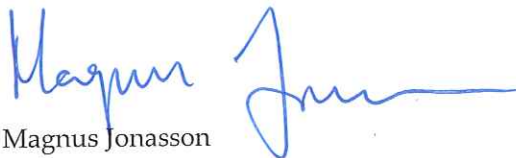
I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråden Karin Widlund och Bo Jerse-
nius samt utredaren Mirzet Tursunovic deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson

Enhetschef

Magnus Jonasson

Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Ferlinskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Filipstad kommun under perioden mars – april 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Ferlinskolan den 16 – 17 mars 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Ferlinskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Ferlinskolan intervjuades rektorerna, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Ferlinskolan

Skolan	Antal elever
Grundskoleklass	375

Källa: Uppgifter från skolan

Ferlinskolan är den största av Filipstads två skolor för elever i årskurserna 6 – 9. Skolan är belägen i centrala Filipstad.

Skolan består av tre större byggnader samlade på en gemensam skolgård. Den äldsta byggnaden är från år 1914. Övriga byggnader tillkom under 1970 – talet. Utöver dessa byggnader finns en större idrottshall på skolområdet. Vid skolan finns två särskilda undervisningsgrupper, "Grunden" samt en förberedelseklass för nyanlända elever. Vid skolan finns en lokal som kallas "Ordlunden" vid vilken skolan bedriver specialundervisning i svenska för elever som är i behov av särskilt stöd i ämnet. Det finns organisatoriska skäl till att man valt att vara i en särskild lokal enligt rektorerna. Vid undervisningen använder man sig av ett pedagogiskt material kallat "Pilen". Detta består av en stor mängd laborativt material som enligt rektorerna är svårt att ta med sig till varje klassrum. Särskilt stöd i ämnet svenska ges också inom klassens ram. Skolans personal är organiserad i fyra arbetslag. Arbetslagen är organiserade vertikalt med en klass i varje årskurs (6 – 9).

Tillsynsprotokoll för Ferlinskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Kunskaper

Bedömningsområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömning:

Alla elever ges inte förutsättningar att nå mål att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Elevernas kunskapsresultat på Ferlinskolan år 2009 är enligt Skolverkets statistik låga i jämförelse med resultat för kommungrupp och riksgenomsnittet. Andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen skiftar kraftigt över tid. Under åren 2005 – 2009 skiftar andelen elever som uppnådde målen mellan 82 procent år 2006 ner till 68 procent år 2009. Motsvarande siffror för kommungrupp och riket under år 2009 var 77 procent. Även när det gäller andel elever behöriga till gymnasiet finns en stor spridning under åren 2005 till 2009, med 93 procent behöriga år 2006 ner till 80 procent behöriga under år 2009. Motsvarande siffror för kommungrupp och riket under år 2009 var 88 respektive 89 procent. År 2009 låg det genomsnittliga meritvärdet på 195,7 vilket kan jämföras med 201,3 för kommungruppen och 209,6 för riket.

Generellt sett så uppnår flickorna högre resultat än pojkarna, såväl vad det gäller andel som uppnår målen i samtliga ämnen, andel behöriga till gymnasiet och genomsnittligt meritvärde. I Skolverkets statistik framkommer under år 2009 till exempel att så många som 54 procent av flickorna erhöll betyget Mycket väl godkänd (MVG) i ämnet bild vilket kan jämföras med 20 procent av pojkarna. I ämnet hem och konsumentkunskap erhöll 50 procent av flickorna betyget Mycket väl godkänd (MVG) vilket kan jämföras med 14 procent av pojkarna. Pojkarna erhåller dock i betydligt högre utsträckning högre betyg i ämnet idrott och hälsa i jämförelse med flickorna. Av pojkarna erhöll 41 procent betyget Mycket väl godkänd (MVG) vilket kan jämföras med 28 procent av flickorna.

Utifrån Skolverkets statistik så går det att utläsa en stor avvikelse mellan resultat på nationella ämnesprov i årskurs 9 i förhållande till slutbetyg i de aktuella ämnena. Största avvikelsen finns i matematik, där 44 procent av eleverna erhöll ett högre slutbetyg i förhållande till provresultatet. Motsvarande siffror för engelska och svenska är 29 respektive 21 procent.

Flertalet av de analyser av kunskapsresultaten som skolan redovisar i sin dokumentation har mer karaktären av förklaringar än analyser. Till exempel uppger skolan som

en förklaring till att skolans meritvärde har sjunkit att skolan har haft ovanligt många elever i särskild undervisningsgrupp. Skolan redovisar hur gruppen elever med anpassad studiegång påverkar det genomsnittliga meritvärdet. Som anledning till att skolan har haft många elever som fått särskilt stöd inom ramen för en särskild undervisningsgrupp uppges att det varit svårt att bryta denna form av stöd då eleverna haft detta stöd under hela sin skolgång innan de kom till Ferlinskolan.

Vid intervju med rektorerna får Skolinspektionen ta del av ett underlag till uppföljning av samtliga ämnen i de årskurser som skolan inte sätter betyg. Någon utvärderings/analysdel finns inte kopplat till underlaget då detta är ett utprovingsmaterial som inte är fullständigt utvecklat än enligt rektorerna. Underlaget är enligt rektorerna en del av ett utvecklingsprojekt som är på gång inom grundskolan i kommunen.

Skolinspektionen vill särskilt poängtera vikten av att ett systematiskt kvalitetsarbete där skolans samlade resultat analyseras och åtgärder vidtas så att förutsättningarna för eleverna att nå ökad måluppfyllelse förbättras.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorerna tar i sitt löpande arbete inte i tillräcklig grad ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Vid intervju med lärare framkommer att pedagogiska frågor främst diskuteras i arbetslagen eller i ämnesgrupperna. Detta sker i samband med att man träffas under två och en halv timme varje vecka. Det ges även möjlighet att diskutera pedagogiska frågor i samband med arbetsplatsträffar en gång i månaden. Skolans rektorer uppger att skolans ledningsgrupp träffas under en och halv timme varje vecka. Vid dessa tillfällen diskuteras pedagogiska frågor som sedan diskuteras i arbetslagen. Lärarna upplever dock att det finns för lite tid till den här typen av diskussioner. En del lärare uppger att de har diskuterat varför pojkarna i så stor utsträckning uppnår lägre resultat i jämförelse med flickorna men att det enligt deras mening är en problematik som de inte kan lösa inom sitt arbetslag eller ämnesgrupp, utan som de skulle behöva få stöd i att hantera. Det framgår till exempel av de individuella utvecklingsplaner (IUP) och åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av att en stor del av ansvaret att uppnå målen läggs på enskild elev och dess vårdnadshavare. Skolans ansvar framgår i vissa fall som ottydligt eller framstår som underordnat till elev och vårdnadshavares ansvar.

Skolans rektorer uppger att det pågår ett förändringsarbete vid skolan kring skolläringens ansvarstagande för den pedagogiska utvecklingen på skolan. Detta arbete har sin utgångspunkt i det för kommunen gemensamt antagna skolutvecklingsprogrammet för grundskolorna i Filipstad. Rektorerna har börjat med att systematiskt göra lektionsbesök. Dessa besök följs sedan enligt rektorerna upp av ett pedagogiskt samtal med den undervisande läraren i syfte att kvalitetssäkra lärprocesserna. I dagsläget uppger rektorerna att de i snitt gör två lektionsbesök per vecka.

Ett incitament till att kunskapsresultaten ska bli bättre är att pedagogisk utveckling drivs. Rektorerna i egenskap av pedagogiska ledare för skolan måste tillse att den pedagogiska utvecklingen vid skolan hålls levande.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Lärarna utvärderar inte elevernas kunskapsresultat utifrån kursplanernas mål.

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte förordningens krav.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I samband med elevintervjuer framkommer att eleverna inte är medvetna om målen i de olika ämnena. Eleverna uppger att de aldrig på förhand kan veta vad som krävs av dem för att uppnå en viss kravnivå.

De individuella utvecklingsplaner (IUP) och skriftliga omdömen som Skolinspektionen har tagit del av är av skiftande kvalitet. Kopplingen mellan elevens kunskapsutveckling i relation till kursplanemålen framstår ofta som oklar. Istället bedöms egenskaper såsom elevernas effektivitet på lektionerna, hur mycket de hinner med under lektionerna och huruvida de kommer i tid till lektionerna. Generellt utmärkande för de individuella utvecklingsplaner (IUP) som Skolinspektionen har tagit del av är att ett stort ansvar till att uppnå målen läggs på eleven och dess vårdnadshavare.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorerna tar inte ansvar för att skolans kunskapsresultat utvärderas regelbundet.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I skolans årliga kvalitetsredovisning redovisas bland annat skillnaden i meritvärde och betyg över tid (år 2001-2009), andel elever som uppnått målen i alla ämnen under år 2008-2009, andel elever som uppnådde målen i de olika ämnena under år 2005-2009 samt andel behöriga till gymnasiet år 2009. Vid redovisningen av dessa resultat görs en jämförelse med motsvarande resultat för riket. I övrigt så redovisas andel elever som uppnått målen i engelska, svenska och matematik i årskurs 9 i förhållande till hur eleverna tidigare uppnått målen i årskurs 5. Slutligen så redovisas en betygsjämförelse mellan pojkar och flickor i enskilda ämnen under vårterminen.

Rektorerna gör inte analyser i någon större utsträckning av de redovisade resultaten och de slutsatser som dras är knapphändiga till sin karaktär. Dessa utgörs till stor del av olika konstateranden, såsom till exempel att skolan haft ovanligt många elever i särskild undervisningsgrupp (10 procent av eleverna) i årskurs 9 under år 2009.

Sammantaget innebär detta att rektorernas underlag för att fatta beslut i frågor som rör bedömningar av verksamhetens resultat grundar sig på ett otillräckligt underlag. En viktig uppgift för rektorerna är därför att det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs så att detta leder till resultatförståelse som i sin tur kan leda till resultatförbättringar i förhållande till nationella mål.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning.

Lärarna klargör inte målen i kursplanerna för eleverna.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Lpo94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Vid intervjuer uppger eleverna att de i liten utsträckning har inflytande över sitt lärande. Eleverna uppger att de kan påverka innehållet i undervisningen i viss mån och även hur de vill redovisa. Det vanligaste enligt eleverna är att läraren har planerat lektionen och arbetsområdet i förväg. Vid intervju med lärare framkommer en splittrad bild av i vilken omfattning eleverna ges möjlighet till inflytande över sitt eget lärande. Några lärare uppger att de lägger upp lektionerna på samma sätt för samtliga klasser de undervisar i ett arbetsområde, då det skulle ge upphov till ett alltför stort merarbete om undervisningen skulle läggas upp olika för varje grupp. Andra lärare uppger att eleverna i viss mån kan ges möjlighet till att påverka vissa moment av ett arbetsområde medan en tredje grupp lärare uppger att eleverna har möjlighet att utöva ett inflytande över sitt lärande i en större omfattning.

Vid intervju med lärare framkommer att det finns en stor variation i vilken omfattning lärarna synliggör kursplanemålen i de olika ämnena. En del av lärarna uppger att de tar upp målen med eleverna vid läsårets början medan andra lärare uppger att de tar upp målen med eleverna inför varje moment i kursen. Bilden som framkommer är splittrad och ger uttryck för att lärarna har svårt för att synliggöra och göra målen tydliga för eleverna.

I skolans verksamhetsredogörelse har rektorerna uppgett att lärarna i början av varje termin presenterar de nationella målen för eleverna och att de lokala bearbetningarna presenteras i samband med att eleverna börjar med ett nytt "moment". Detta motsägs emellertid av vad som framkom i samband med intervjuer med lärare och elever. Som framkommit vid lärarintervjun finns en stor variation i vilken omfattning lärarna synliggör kursplanemålen i de olika ämnena.

I skolans årliga kvalitetsredovisning går det att utläsa att ett av skolans utvecklingsområden utifrån föregående års kvalitetsredovisning är att utveckla elevernas möjligheter

till påverkan av undervisningens innehåll och arbetssätt. Vidare framgår det att det under det gångna året har blivit en större medvetenhet bland lärarna vilket skolan anser har gett till resultat att eleverna haft större möjlighet att påverka arbetssätt och redovisningssätt. Detta motsägs emellertid av den bild som framkommer i samband med intervjuer med lärare och elever.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga

Bedömning:

Rektorn och lärarna har inte höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer

Motivering:

I den dokumentation Skolinspektionen har fått ta del av redovisas ett antal olika förklaringar till Ferlinskolans meritvärde. Gemensamt för dessa är att de till största delen bygger på faktorer som ligger utanför skolan och då inte sällan på den enskilde eleven eller dennes vårdnadshavare. Av skolans årliga kvalitetsredovisning framgår bland annat att skolan har erbjudit alla elever att få stöd genom "resurstid", ett frivilligt stöd efter ordinarie skoltid. Enligt skolan har tyvärr de flesta elever endast använt denna tid för att göra "omprov" och inte utnyttjat möjligheten att få "extra" [särskilt] stöd.

Vid intervjuer med elever ges en bild av att eleverna saknar progression och utmaningar i sitt lärande. Det framkommer att det finns elever som befinner sig så långt fram i sin kunskapsutveckling att de borde arbeta med mer avancerade uppgifter. Istället för att så sker får eleverna istället sitta och vänta in övriga elever, arbeta mer med samma material eller sitta och lyssna på de andra när de har lektion.

Vid intervju med lärare uppges att tiden inte räcker till utmana elever som befinner sig långt fram i sin kunskapsutveckling. Några av lärarna uppger att dessa elever ofta stå tillbaka till förmån för elever som inte når kravnivån, att tiden inte räcker till.

Eleverna uppger att de saknar förtroende och respekt för vissa vuxna på skolan. En av anledningarna uppger eleverna vara att de upplever att de vuxna inte känner tilltro till att de ska klara sina studier.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Alla som arbetar på skolan arbetar inte för att relationerna mellan vuxna och elever och elever emellan bygger på respekt och ömsesidigt förtroende.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Lpo 94, 2.1 Normer och värden

Lpo 94, 2.2. Kunskaper

Motivering:

I läroplanen går att utläsa att eleven i skolan ska möta respekt för sin person och sitt arbete, att skolans uppgift är att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Vidare framgår att skolan ska sträva efter att varje elev respekterar andra människors egenvärde, att varje elev känner sig trygg och utvecklar ett rikt och nyanserat språk, förstår betydelsen av att vårda sitt språk samt att läraren ska samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbete och samarbete.

Skolan har gemensamma ordningsregler vilka är beslutade tillsammans med eleverna genom skolans elevråd.

Vid elevintervjuer framkommer att det finns en stor variation i efterlevnad av dessa regler såväl när det gäller vuxna som elever. I vilken mån lärarna reagerar när ordningsreglerna inte upprätthålls varierar i stor utsträckning. Eleverna uppger att en del lärare tar förhållandevis lätt på att följa reglerna själva samtidigt som de kräver av eleverna att de ska göra detta. Det kan till exempel gälla att komma försent till, eller ta med sig dryck (kaffe, läsk m.m.) in på lektioner.

Vid intervju med elever framkommer att det kan vara ganska stökigt och rörigt på skolan men att det har blivit något bättre de senaste åren. Eleverna uppger att det fysiska våldet mellan elever, och att klottret på skolan har minskat. Eleverna uppger att de vuxna i varierande grad ingriper om det uppstår någon form av konflikt eller om det används skällsord, könsord eller något annat språkbruk som inte är acceptabelt. Enligt eleverna ingriper en del lärare medan andra helt enkelt väljer att låta det passera. Eleverna uppger att det finns områden på skolan som dem undviker då de inte känner sig trygga där. Det rör sig framför allt enligt eleverna om vissa korridorer och toaletter.

Vid intervju med elevvårdsteamet (EVT) bekräftas elevernas bild av att lärarna i varierande grad ingriper om det uppstår någon form av konflikt eller det används skällsord, könsord eller något annat språkbruk som inte är acceptabelt. Elevvårdsteamet tror att detta bland annat kan ha sin grund i att en del lärare inte vågar ingripa gentemot ele-

verna. Elevvårdsteamet uppger att de har mandat att gå in och arbeta med dessa frågor i skolan. De upplever att de har ett starkt stöd ifrån flertalet men att det också finns vuxna på skolan som inte är engagerade i deras arbete i någon nämnvärd omfattning. Emellanåt förekommer det även ett språkbruk hos vuxna vid skolan som inte är acceptabelt enligt elevvårdsteamet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolan saknar en plan mot kränkande behandling som uppfyller kraven.

Författningsstöd:

14 a kap. skollagen

2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Ferlinskolan har en aktuell plan mot kränkande behandling. Denna betecknas som likabehandlingsplan men svarar innehållsmässigt i stora delar gentemot de krav som ställs på en årlig plan mot kränkande behandling. Emellertid finns det vissa brister i skolans plan mot kränkande behandling. Planen är allmänt hållen. Det framkommer exempelvis inte att någon aktuell kartläggning av Ferlinskolans verksamhet föregått arbetet med att definiera verksamhetens behov. Av Ferlinskolans dokumentation framkommer dock att en grupp elever uppgett att de i någon utsträckning brukar bli retade på skolan. Detta måste avspeglas i skolans plan mot kränkande behandling liksom de insatser skolan avser att vidta.

Eleverna har inte heller medverkat vid upprättandet av planen på det sätt som författningarna anger.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Rektorerna ser inte till att det på skolan bedrivs ett tillräckligt målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Författningsstöd:

14 a kap. skollagen

Motivering:

I den dokumentation Skolinspektionen har fått ta del av redovisas resultatet av en trygghetsenkät. I enkäten ingick frågor huruvida eleverna trivdes i sina klasser, om de kände sig trygga på skolan och om de blev retade. 315 elever svarade på enkäten. Av dessa uppgav 96 procent att de känner sig trygga. När det gällde frågan om de brukar bli retade på skolan uppgav 89 procent att de aldrig blir det. Resultatet innebär att närmare 30 elever på skolan i någon utsträckning brukar bli retade på skolan. I skolans verksamhetsredogörelse uppger rektorerna att relationen mellan eleverna inte är helt problemfri, konflikter uppstår emellanåt såväl mellan elever som mellan vuxna och elever.

Vid intervju med elever uppger dessa att skojbråk kan passera tämligen obehindrat om en vuxen skulle få se ett sådant. Enligt eleverna är det ett fåtal av de vuxna som ingriper och markerar att det inte är acceptabelt att använda sig av könsord eller andra former av nedsättande språkbruk. Vid frågan om vem de vänder sig till i första hand om de skulle få problem uppger flera elever att de i första hand vänder sig till kompisar då de upplever att de vuxna ändå inte bryr sig.

Vid skolan finns ett trygghetsteam. I detta ingår rektorerna, kurator, skolsköterska, vaktmästare och representanter för lärarna. I trygghetsteamets uppgift ingår bland annat att svara för enkäter, hålla trygghetssamtal med eleverna och utreda misstankar om kränkningar. I samband med intervjuer med såväl lärare som elever framkommer en positiv bild av trygghetsteamet, att de utför ett bra reaktivt arbete, om misstanke om kränkning kommer till deras kännedom.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Eleverna erbjuds inte det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

2 kap. 19 § grundskoleförordningen

Motivering:

Av såväl dokumentation som intervjuer med elever, lärare och rektorerna framkommer att eleverna ges möjlighet att välja studiehjälp som elevens val.

Vid intervju med eleverna framkommer att eleverna i första hand på dessa lektioner får läsa till kommande prov, göra läxor och annat arbete som de inte har hunnit med under lektionstid i ämnet.

Ett sådant upplägg av elevens val inte är förenligt med lagstiftarens intentioner. För att uppfylla kravet på att vara elevens val så ska det vara en fördjupning eller breddning i det aktuella ämnet och bygga på ett val från elevens sida.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Skolan erbjuder inte eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Författningsstöd:

2 kap. 9 och 13 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Ferlinskolan erbjuder elever modersmålsundervisning. Vid intervjuer med rektorerna och lärarna framkommer dock att det finns elever som har rätt till modersmålsundervisning men som inte får det. Detta trots att det finns mer än fem elever som önskar undervisning i de aktuella språken.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av läggs ett stort ansvar på den enskilde eleven. Generellt så är det svårt att utläsa vad de insatta åtgärderna syftar till. Främst beror detta på att dessa i liten utsträckning är relaterade till de nationella målen.

Detta kommer till exempel till uttryck genom att skolans ansvar begränsas till att ge eleven den hjälp hon/han aktivt efterfrågar under sin skoldag. När det gäller insatta åtgärder så syftar dessa inte sällan till att ändra elevens inställning till sina studier. Huruvida dessa åtgärder förväntas ge eleven möjlighet att uppnå nationella mål framstår som oklar. Det framgår inte av åtgärdsprogrammen hur man avser att följa upp och utvärdera dessa.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Vid såväl intervjuer med skolans rektorer, lärare, elevvårdsteamet (EVT) och elever framkommer att eleverna inte har möjlighet att få särskilt stöd i samtliga ämnen som de får undervisning i. Eleverna kan företrädesvis få stöd i engelska, svenska och matematik. Enligt rektorerna befinner man sig i ett utvecklingsarbete som på sikt kommer att leda till att särskilt stöd kommer att kunna ges i samtliga ämnen.

Vid intervju med lärare och elevvårdsteam (EVT) framkommer att lärarna upplever att det är svårt att få stöd och verktyg till att kunna hjälpa elever med behov av särskilt stöd inom klassens ram.

En stor del av det särskilda stöd som skolans elever har bedrivs som huvudregel utanför elevens egen klass. Stödundervisning ges i stor utsträckning genom den särskilda

undervisningsgruppen "Grunden" samt genom specialundervisning i svenska i en lokal kallad "Ordlunden".

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Studiehandledning på modersmålet ges inte till elever som har behov av det.

Författningsstöd:

5 kap. 2-3 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt intervju med rektor och lärare finns det elever som har rätt till studiehandledning på modersmålet vid skolan men som inte får det.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Rektorns beslutsfattande****Bedömning:**

Skolans rektorer fattar inte beslut enligt bestämmelserna.

Författningsstöd:

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Vid Ferlinskolan finns en förberedelseklass. Klassen är organiserad i två grupper om cirka 15 elever i varje grupp. I den ena gruppen går elever som är nyanlända till Sverige, i andra gruppen går elever som har bott i Sverige en längre tid (som regel mer än ett år). Majoriteten av eleverna är ensamkommande barn. Tiden eleverna tillbringar i förberedelseklassen varierar, men som regel börjar eleverna slussat ut i ordinarie klasser efter en månad. Vanligtvis börjar eleverna då delta i praktiska ämnen såsom idrott och hälsa.

Då eleverna har minst femtio procent av sin undervisningstid förlagd till förberedelseklassen är denna att anse som en särskild undervisningsgrupp. Rektor måste därför fatta beslut om elevs placering i förberedelseklassen. Vidare måste rektor fatta beslut om anpassad studiegång för elev som placeras i förberedelseklassen då eleven inte läser samtliga ämnen under sin tid i förberedelseklassen.

Beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång för eleverna i förberedelseklassen saknas vid Skolinspektionens tillsyn. Rektor uppger dock att dessa beslut kommer att fattas omgående.